

דברי הכפר

אקליפטוס

לא אחת ראיתי, הובף הקדום
והורד ונבצע בשאר;
מעולל בעפר הוא שרוע עד דם -
זה הובף המרטיט הבוהר.

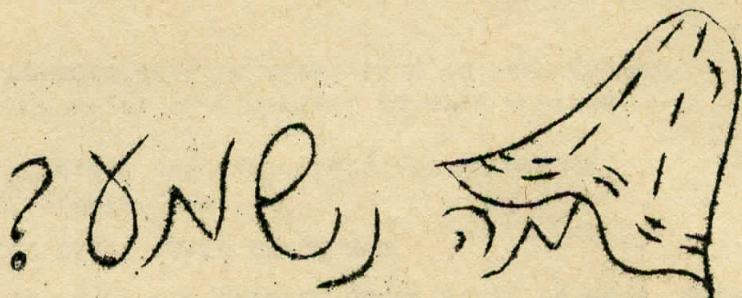
השריד הקדום מזדקר בוגות
מיוקר ועירום מכל.
ותמיד גדמה, הפעם הזאת
לא ישכח העץ, לא ימחול...

תפארתו טוב, אה שנה תבקר -
תעמוד משתאה, תביט:
למרום כאז כמע הובף,
ובוהר כאז, ומרטיט.

רחל

מט' 750
כ"ז בטבת תשמ"ב
22 בינואר 1982
כפר - הנשיא

** השכם ביום א' בבוקר נתבשרנו את הבשורה המרה על מותם הטראגי של מוסה חריף, אשתו ובנו בכורו ז"ל. כמו רבים בארץ, גם רבים מאיתנו חלו בו תקוות שהנה צומח מנהיג גדול לעתיד. בית כפר-הנשיא משתתף באבלו של כל בית צרעה.

** השבוע הרגשנו את שרביטו של שר החורף, לא בגשם ובשלג, אלא בקור עז כשהמעלות בלילה ירדו מתחת לאפס, ובבוקר היינו עדים לדשאים לבנים מכוסים כפור שלאחר מעשה הצהיבו לגמרי. במסר מאבוקדו דרוז ובית שאן נזקים נראים עד כה.

אריה וולפין שהגיע אלינו להופשת מולדת מלונדון מוסר כי שם שורר קור של 10^0 מתחת לאפס. ברוך הבא לארצנו החמה!

ומיודעינו יוסי וג'סון אשר שוהים בחו"ל מטעם המפעל, נתקלו בלידס בטמפרטורה של כ-15 מעלות מתחת לאפס, ואח"כ טסו לשיקגו, שם משתוללת טופה נוראית שמקורה מהקוטב _ _ _ ? מעלות מתחת לאפס.

** ועוד בנושא הטבע: לפני שבוע גם כמה מחברינו הרגישו ברעידת האדמה שהיתה מעמק היודן ועד לצפת.

** בשבוע שעבר נערך סמינר לבנים ונקלטים בו השתתפו כ-30 חברה, נמסר כי ההשתתפות היתה פעילה, נוצר קשר בין חברים שלא היתה להם הזדמנות להידבר עד כה, ונערך נסיון רציני להכיר את הקיבוץ ולדון בסוגיותיו.

את מסיבת הסיום של הסמינר שנערכה ביום ו' הכינו רק חלק ממשתתפי הסמינר, בראשם אתוד המאירי, שהנחה במומחיות של אומן ערב מהנה ומבדח לכל החברה.

הערב נוצר יש מאין, וההנאה נזקפת לזכות חברת כפר-הנשיא ששתפה פעולה ולמנחה-בדרך שהוכיח לנו כי עוד רבות נזדקק לו בעתיד.

** משלוח מחברות "General Dynamics" ו-"McDonnell Douglas" מארה"ב, בקרה השבוע במפעל. מטרת הביקור היתה חידוש ההסמכה שלנו כספקים מוכרים של החברות הנ"ל לצורך אוירונאוטי.

** לצערנו הלה טעות בידיעה מלפני שבוע, והגמל (הוא, הוא הספינה המפץ-סמח), לא הגיע למשק הילדים. בעצם היא לא הגיעה, (זו אמורה להיות נאקה), היות וכך מסר הסוכן - היא שברה את הרגל.

היות ואת הגמלים הוא מביא משייך-זועד (צפון סיני) בנגלות, נצטרך לחכות עד שתהיה הזמנה דומה מעוד משק ילדים, ואז נקבל את החיה המיוחלת.

** ועוד ממשק הילדים: עונת האהבה החלה, בעיקר אצל העופות. המבקרים יוכלו לראות בלצועים קבל עם ועדה ככל פינות החי וגם קרבות בין הזכרים. גם העז הצעירה שנולדה לפני 9 חודשים הוכנסה לכלילי אצל אגביל (התיש) והמומחים טוענים שבתולה כבר לא תהיה, כך שבעוד חמישה חודשים ניתן לצפות לגדיים חמודים.

** גנבות: ממועדון חברת ילדים נגנבו 2 רמקולים וממועדון כחת ארבל מחט טובה מפטיפון. האם למישהו יש מושג במה העניינים?

** אלדד ודןקי עבדו יומיים בפעוטון צופית. חנה פ. היתה מאוד מרוצה מהם.

** סוף פרשת "כריכת דגל הזהב", "גן העציצים", "רצפת הקרשים" בחדר האוכל.

.../...

(סוף) "מה נשמע?"

... השקע שהיה באמצע מולא בחול וכוסה במרצפות תבין ותקילין, ועתה יש רצפה לתפארת, כל זאת ממחסור בשטח שנוצר בחדר האוכל וכך היינו צריכים לוותר על פינה אותנטית.

** נעשה נסיון חדש בבית"ס וילדי כיתה א' קיבלו חרמילים חדשים לנשיאה על הגב, מקווים לשמוע מהם או ממטפלותיהם על תוצאות הנסוי.

** החלמה מהירה לרפי ש' שקיבל פורמיקה בעינו ושוכב בבית"ח צפת.

** ונדמה לי שעדיין לא אהלנו במדור זה הצלחה רבה למזכירה החדשה אירית בן חיים, שנכנסה לא מכבר לתפקיד, וכבר באספה הראשונה שלה (ללא קשר לאירית), בפעם הראשונה בתולדות כפר-הנשיא קרה שחברים יצאו מהאסיפה במחאה בעקבות ו"כוח על סדר היום. נאחל לך אסיפות פוריות, מזכירות פעילה וכמה שפחות כאבי ראש. כן תודה לראובן שנשא בנאמנות בתק יחזמזכיר הזמני.

** ועוד איחולי הצלחה לג'ו ר' המרכז החדש של ועדת החברה, וכל הכבוד ליעל ש' שמשכה בעול הועדה זמן רב ועתה מסיימת.

** גדל מוסר: ועדת התחבורה (יעני-אני) מכריזה בזאת על תחרות עיצוב סמל אשר יעטר את מכוניותינו! על הסמל לעמוד באמות המידה הבאות:

א. שיהיה מתאים להדבקה/צביעה (שבלונה).

ב. גודל כ-50 ס"מ.

ג. שימצא חן בעיני נחמן ואיל כץ.

כל מי שלמד גרפיקה/ציור/פיסול/עיטור/פיסיקה גרעינית, חייב להגיש הצעה אחת לפחות. כל השאר מוזמנים מאד לתחרות.

הזוכה המאושר יזכה בסיבוב חינוך - (ע"ח ועדת התחבורה - יעני), לסיבוב טובא.

** ועוד מכרז: מחפשים שם למועדון-של-מטה ששופץ במקלט חדר האוכל. הוא מיועד לא רק לצעירים (מי זה?), אלא, לכל אחד מגיל 18 ומעלה. מתכוונים לערוך בו כל מיני פעילויות. את השמות יש להגיש להילרי ק'.

** עבודה בעינים מפני ברוך: היות ורוצים להרוס את הבניין ששימש בית שימוש ציבורי ליד הפרויקט החדש, מתייעצת ונה פ' עם ברוך לגבי העברת מחסן ציוד לגיל הרך למחסן החדש.

חנה: האם יש שם יותר מקום?

ברוך: אין בדיוק יותר מקום, אך זה יותר מרווח.

** מפני נגה (2½)

נגה: אבא שלי נסע לתל-אביב.

שושי: עם מי אבא שלך נסע?

נגה: עם ברוך אתה אדוני...

** בשבוע הבא לא אני אגיש מדור זה, אלא, אחד מאנשי המערכת האחרים, (חוק החעיפות החומר).

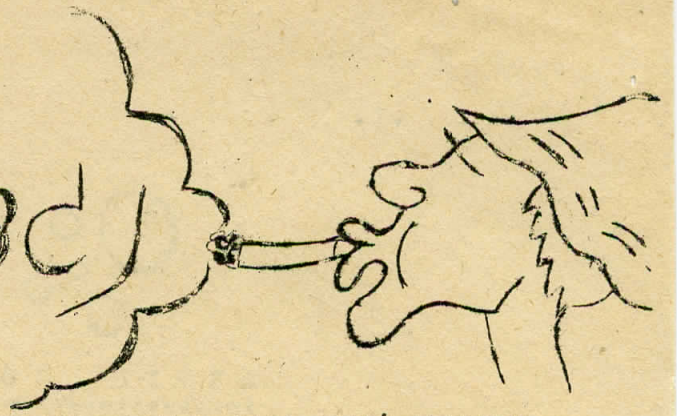
להתראות בעוד כחודש, שבת-שלום

צ ל ה

הע'יון.

השכר

כא

בכוונתי להביא בפני האספה בקרוב את ההצעה הבאה:

- א. יש למנוע את היקף עישון הסגריות ולמנוע את הפצתם בקרב ילדים ובני נוער.
- ב. אסור לחבר לספק סגריות לילדים או לבני הנוער.
- ג. העישון בחדר האוכל יוגבל לחלק הקטן בלבד.
- ד. לא יותר לעשן במסיבות או בסרטים. ייקבעו הפסקות שבהן מי שחפץ בכך, יצא החוצה לעשן.
- ה. העישון במרכולית, במרפאות וליד דלפקי ההגשה של חדר האוכל יהיה אסור תמיד.
- ו. אסור למורים ולמדריכים לעשן בכיתות או בפעולות.

העובדות : יש כיום 101 מעשנים מעל גיל 18 באוכלוסיה מבוגרת של 278. (36.3%).
המשפעה הבלתי ישירה על ילדים היא ניכרת במיוחד.

לא יתכן שמיעוט שאינו רוצה להפסיק לעשן או מכור לנגע, זה יזיק לציבור.

חקיקה זו היא קשה אולי, אכזרית, אבל בלי צעדים דרסטיים לא נגביל את הנזק באוכלוסיה שאינה מעשנת סגריות.

א ר י ק.

יחד עם המשפחה, חברי צרעה

והתנועה הקיבוצית המאוחדת

אנו אבלים וכואבים על

מותם ללא עת של

מוססה, מוריה וחגלי חרף זייל

שניספו בתאונת דרכים.

חברי כפר-הנשיא

ל מ ל ה ו ל ד ת

- 27.1 ג'יין תלם
28.1 יצחק עדר
ענבל זיגדון (נכדה משפ' ניצן)
29.1 ג'יין הרמץ
רביב פרלסון
30.1 גבי קלריס כרמן
ישראל הדר
דינה בן צבי

ל מ ל ה ו ל ד ת

- 24.1 דורית נמנוב
אופיר שובל
25.1 מופטי ליפשיץ
מלווין סימוןס
דוד פרנקלין
טליה שיין
26.1 לו סגל

ל מ ל י ב ל ש ו א ל ין

- 24.1 ליבי ולן וינטראוב
28.1 לאה ונחמן כץ

שכונת הצריפים החדשה (12 יחידות) הסכרים קצרים על החשכל

1. השכונה הזו תקבל אספקת חשמל ממרכזיה א' - שבה קיים גנרטור. אבל, מאחורי וזו תהיה שכונה גדולה יחסית, לא בודל, עם הגנרטור הקיים לספק את כל הצריכה בזמן הפסקות חשמל. מה נזכר בכל זאת לעשו? - נזכר לספק תאורה בלבד - בכל הדירות.
2. בגלל החשש מהפסקות חשמל ארוכות, ובזכות אספקת גז לכל דירה, רצוי וגם הכרחי לקחת בחשבון רכישת תנור חימום בגז וכן גם כיריים לגז למטבח. יתכן והמשק יוכל לעזור ברכישת תנור חימום כזה המורת תנור חשמלי.
3. מים חמים למקלחת ולמטבח יבואו מדודי שמש שיהיו במקום מרכזי. זה יהיה נסיון ראשון במשק בהפעלת מערכת בסדר גודל כזה, ואנו מקווים שבצליה לספק מים חמים במשך כל שעות היממה עם חסכון משמעותי של אנרגיה וכסף.
4. כל דירה מקבלת פאזה אחת בלבד, (למי שמבין קצת בעיניינים), לכן - אל תתכננו על כל מטר מרובע תנור חימום חשמלי - זה פשוט לא יילך... חזור לסעיף 2 - תנור גז!
5. בכל דירה יהיה מפסק בטחון נגד התחשמלות ובדרך כלל הוא יעיל מאד. אלא, שיש לעיתים שהוא מונע שימוש במכשירי חשמל שאינם תקינים במאה אחוזים, (למרות שפעלו שנים רבות בדירה הקודמת...).

(המשך) שכונת הצריפים החדשה...

6. בתכנית קיימת אנטנה מרכזית, אבל אינני יודע בוודאות מתי תפעל - מקווה שבזמן.
 7. טלפון לא יהיה בינתיים, אבל התשתית קיימת כבר, כך שלא יהיה צורך "לחפור" את השכונה בפעם נוספת.
 8. בשלב זה, כבר לא ניתן להכניס שינויים ותוספות בכל הנוגע לנקודות חשמל ואיתכם הסליחה.
- בכל שאלה - אנא פנו אלי ואשמח לענות במידת האפשר.

א ו ר י ג

חשמל, חשמליה ומילואים החל מיום ראשון 24/1/82 ועד סוף חודש פברואר, אורי יהיה במילואים, ולכן יהיה על מלווין לרכז את ענייני החשמל במשק. זוהי עונה קשה בכל הנוגע לתקלות ומכשירים מקולקלים, ולכן אנו מבקשים מהחברים לצמצם את הבקשות המיוחדות עד למינימום ההכרחי ולא "ללחוץ" על מלווין בדבר שאלהם היווניים. אנו נמצאים בשלב של הכשרת עובדים חדשים וזכרנו אין הם חשמלאים אמשי. בבקשה מכם - התחשבו בהם. צוות החשמליה.

לימודים שיתחילו בחודש ספטמבר

א. זוהי פניה שניה לכל אלה שהושבים על לימודים מלאים בתשמ"ג (החל מ-9/82). במזכירות הטכנית נמצאים טפסים להרשמה, ובגלל יציאתי למילואים הנכם מתבקשים לשים אותם בתא הדואר של רותי מרכס.

יש לשים לב:

1. כל לימוד שהוא למעלה מ-3 חודשים כרציפות נחשב ללימוד ארוך.
2. כל לימוד של 3 ימים ויותר בכל שבוע נחשב - ארוך.
3. בסוף חודש פברואר (עקב מילואים), אנו כבר נדון בבקשות ונעבירן לו כח-אדם ולמזכירות.
- ב. ניתן כבר להרשם ללימודים קצרים (חוגים בתל-חי, צפת, בתנועה וכו'), אבל יש לציין בבירור: "לימודים קצרים".

א ו ר י ג

6. בקשות חברות - ה'אספה הקרובה.

שושנה קרופר נולדה בבאר שבע בשנת '51, הבת הבכורה למשפחת בת 4 ילדים לאבא מרומניה ואמא מסוריה.

כשנשתייתה בת שנה המשפחה עברה לפתח תקוה לשנתיים ומשם למושב שדה חמד (סמוך לפתח-תקוה). במושב נולדו שאר הילדים למשפחה ושושי סיימה שם את בית-ספר תיכון עם בחינות גמר וכנסה לבית ספר לאחיות לשנה אחת.

שבוע לאחר שעזבה את ביה"ס לאחיות התגייסה שושי ('70) לשנה ושמונה חודשים לחיל הרפואה ושרתה באילת בתור חובשת.

אחרי שחרורה עבדה שושי במוסד לילדים נתמכי סעד ליד נתניה, (מוסד פרטי שנסגר מאז) ושם הכירה את חנה (ישראלית) פרנקלין שגם עבדה שם למספר חודשים. משך התקופה בעבודה זאת - שנתיים.

לאחר שסיימה את עבודתה במוסד, שושי נכנסה לעבודה בסוכנות היהודית בתל-אביב, באופן זמני, אך נשארה שבע שנים ועבדה בהנה"ח באגף הציוד והאספקה. תוך כדי שבע השנים גילתה כי איננה מרוצה מהעבודה, מהעיר והשאר ואז עלה בדעתה לנסות קיבוץ לשנה אחת, (ובאמת חשבה שלאחר שנת נסיון תשוב לעיר) ודרך הביקורים לחנה פ. נוצר קשר עם כפר-הנשיא וכך הגיעה שושי אלינו.

משך רוב השנה שושי עבדה כמטפלת בגיל הרך בפעוטון, היא הייתה בקורס מטפלות בתל-אביב לשבועיים ועדיין משתתפת בחוג מטפלות יום בשבוע בתל-חי.

שושי הייתה גם פעילה בשטה התרבות וזאת שלקחה על עצמה את האחדיות לארגון פרסומת לארועים והזמנת כרטיסים.

ג'ף שטובל יליד '46, אב לשני ילדים: מרטי בן ה-9½ בכיתה שכולת ונטלי בת ה-6 בכיתה טיני. ג'ף נולד בלונדון, הבן הבכור למשפחה יהודית-אנגלית; הוא התחנך באופן מסורתי באנגליה, היה ב"גרמר סקול" עד גיל 17 וסיים "0" Levels שם. אחרי בית הספר עבד 3 שנים בבורסה בלונדון ולאחר מכן כמעט שנה בקרנבי סטודנט (שנת '66) וחישש לו משהו מעניין. בגיל 23 ('69) ג'ף הגיע ארצה ללא תכנית ואחרי שבוע בתל-אביב הלך למשרד של האיחוד לחפש קיבוץ מתוך סקרנות, וכך הגיע לשדה נחמיה לפעם הראשונה לתקופה של ששה חודשים. לאחר מכן ג'ף חזר לתל-אביב לנסות את החיים בעיר בארץ ועבד מספר חודשים לפני שהחליט לחזור לאנגליה. באנגליה גר אצל משפחתו והתחיל לעבוד עם אביו בחנות לבגדי גברים. כעבור חודשיים פגש את אשתו, בת יהודיה מגלזגו שעבדה בתור מזכירה בלונדון. הם נישאו בשנת '71 ומרטי נולד ב-'72. באותה תקופה ג'ף המשיך לעבוד אצל אביו. בשנת '75 נטל נולדה ושלושה חודשים לאחר מכן אשתו חלתה במחלה ממאירה. בארבעת החודשים הראשונים ג'ף טיפל באשתו ובילדיו אך החליט להקים עסק עצמאי (גם חנות לבגדי גברים) וכך עשה. אשתו חזרה לטפל במשפחה דמצבה התייצב, אך בסוף '76 המחלה גברה ובקיץ '77 אשתו נפטרה ממחלתה.

משך כל תקופת הנישואין וכך לאחר מכן, ג'ף חשב לחזור ארצה לקיבוץ. קצת יותר משנה לאחר מות אשתו פנה ג'ף לסוכנות היהודית בלונדון ושולחן העליה בבקשה לעלות, אך ספרו לו על הקושי הכרוך בעליה למשפחה חד הורית.

ג'ף הרים טלפון לשדה נחמיה ונסע לשם לשבוע והוחלט ביניהם לקבלו לתקופה של 6 חודשי אורחות לפני מועמדותו.

ג'ף היה בשדה נחמיה תקופה של 18 חודשים (תום מועמדותו), אך משך תקופה זאת הגיע למסקנה כי הנסיון בין משפחתו לבין הקיבוץ לא עלה יפה ודרך ביה"ס נוצר קשר עם אריה וו. .../...

(סוף) "בקשות לחברות - באסיפה הקרובה"

וכך הגיע ג'ף אלינו בקיץ '80 לביקור של שבוע ימים. לאחר מכן התחיל הטיפול בכפר- הנשיא בהעברת המשפחה אלינו. סת"כ תקופת כשדה בחמיה עד הגיעם למשקנו - שנתיים.

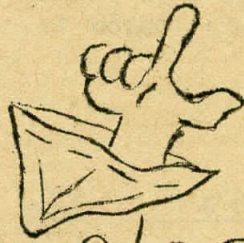
במשך השנה אצלנו עבד ג'ף 3 חודשים ב'רית', 3 חודשים באבוקדו בית, חודשיים במטע ו-4 חודשים כש"כ (חח"א).

מצבם של הילדים משביע רצון והצוותות מדווחים על ילדים בחמדים, הלומדים טוב, מקובלים בחברה ומצבם כעת יותר טוב מאשר בבואם למשק.

משך שנה זאת ג'ף גם הלך פעיל מאד בלימוד טניס, ברידג', רוגבי (לצעירים), כדורגל לקטנים וארגון מספר מסיבות.

ג'ף כבר עבר לעבוד במחלקת חמין וימשיך לעבוד שם עם קבלתו לחברות.

רותי עמית.

לקראת ישיבת המרכז הקרובה

היה ברצוני להעלות את ההצעה הבאה לאסיפה לאישור, על מנת להציג אותה, אחרי תיקונים והתייחסות חברים, למרכז שילעוד ב 28.1.82 בנושא תקציבי התק"ס.

היות והמזכירה קבעה שאין אפשרות להביא את הנושא בפני האסיפה בזמן הקרוב, אבקש מחברים לפנות אלי בהערות או בהצעות לתיקונים, ואז אביא את ההצעה כהצעת יחיד למרכז.

ההצעה היא כדלקמן:

לתנועה הקיבוצית המאוחדת חובה לצאת ולהאציל מכוחה על הסביבה, להקים קיבוצים חדשים, אף כשאין הממשלה והסוכנות מקצות כסף לזה, ולנסות להביא הביתה בנים שיצאו לחו"ל, ונשארו שם, לשם קידום מטרות אלו.

א. יש ליסד קרן שתפקידה לעזור לבני קבוצים להתגייס שוב בארץ בכל מקום שהוא, באמצעות הלוואות בתנאים קלים. ההלוואות יועדו לאפשר רכישות דירות ו/או לימודים במוסדות להשכלה גבוהה.

ב. עלינו לעזור לפיתוח האזורים בהם נמצאים הקבוצים ע"י הקצבת כספים שמטרתם הקמת מוסדות תרבות ומתקני ספורט משותפים לנו ולעיריות המיתוח במיוחד.

יש להקים ועדה מיוחדת שתפקידה לחפש שטחי פעולה לעשייה משותפת זו ולפקח על ניצול הכספים.

ג. עלינו להקים קבוצים חדשים באזורים שנראים לנו כחיוניים לקיום המדינה ולהרחבת הרעיון הקבוצי-החלשבותי. לא תמיד עולות תפישתנו ההתיישבותית ותפישת המוסדות המיישבים בקנה אחד, לכן עלינו להטיל מס מיוחד על כל קבוצי התק"ס שינוצל להקמת התיישבות חדשה וביסוסה.

א ר"י ק

ס'פוד כשול אהת"ס "המשק"

כשהתחלתי לכתוב ולשחזר את תולדות חיי רצייתי בעצם לתאר את התקופה בה חייתי ועל החוויות בהן התנסיתי במשך שנות חיי כאן בארץ. אך כשהתחלתי נתקלתי בדילמה מצד אחד את מי מעניין תולדות חייך ומאידך גיסא אינך יכול שלא לגעת בחייך הפרטיים כי בסך הכל אינני היסטוריונית ואינני מחלוצת לכתוב ספר היסטוריה; לזה יש מומחים ממני. כך שעד כמה שלא תרצה לחשוף את עצמך אין לך ברירה ואתה מוכרח במידה מסוימת לעשות זאת. ואם כבר הינך משחזר את תולדות חייך כמובן שהינך מתחיל לחפש את השורשים מהם צמחת הן לא גדלת יש מאין?

כשהתחלתי לפשפש באילן היוחסין שלי אשר אף פעם לא התעניינתי בו כי מעולם לא הכרתי את הסבים והסבתות שלי, נולדתי אחרי מותם. ואף פעם לא ניסיתי לחקור מי היה הסבא-סבא שלי ולא הטרידני היחוס שלי כי ממילא אם הם מוצאים חן בעיניך או לא אינך יכול להחליפם.

ובכלל קשה לך לשחזר את העבר הרחוק שאינו בפתובים ואינו משתייך לא למשפחת רוטשילד ולא לרבי מלובוויטץ. כי בסך הכל אנשים פשוטים מאד היו שנולדו באיזו עיירה נידחת ברוסיה הצארית וכפי שמצטיירת התמונה בעיני מהקצת ששמעתי ומההרבה שקראתי על תולדות העיירה היהודית חיהם לא היו סוגם בשושנים, חיים עלובים ומרודים חיו. אך גם אלו שחיו בארץ לא ליקקו דבש.

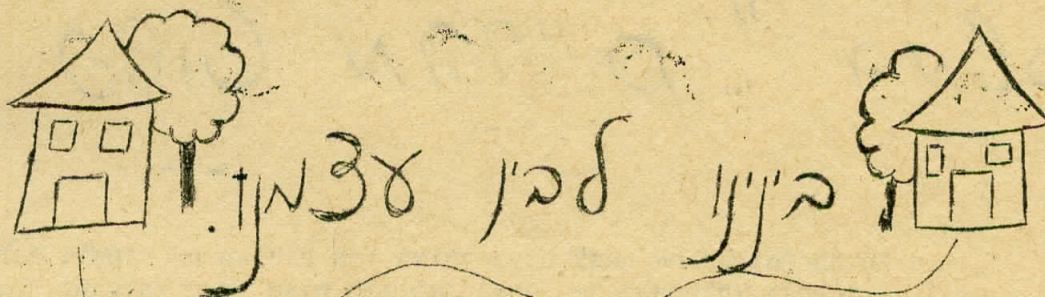
סבי, האבא של אבי, הגיע ארצה בגיל שלוש. אבי נולד בירושלים שם גרו אז הוריו אך לאחר זה באחד הימים עברו לדמלה שם פתח סבי "חאן" הנקרא בימינו מוטל על אם הדרך בואך ירושלימה.

אכסניה זו היתה צריכה לאכסן ולטפל גם באנשים וגם בסוסייהם כי כלי הרכב היחיד שהיה קיים אז היו עגלות וסוסים והדרך מיפו לירושלים התמשכה כמה ימים כך שכל עגלה ונוסעיה התעכבה שם.

אך רמלה לא היתה המקום היחיד בו גרו יהודים אז. מקומות רבים שלפני מלחמת השיחור נחשבו למקומות ישוב של ערבים גרידא תיוו בימים ההם ישובים מעורבים של יהודים וערבים, ולכן רבים מותקי הישוב דיברו ערבית על בוריה ביניהם גם אבי.

משפחתה של אימי עלתה יותר מאוחר ארצה אך גם בהתחלת המאה הזו כך שההיסטוריה שלי מתחילה כאן בארץ חוץ מארבע שנים בהן שהו הורי במצרים במלחמת העולם הראשונה.

אך עם כניסת האנגלים לארץ חזרו גם הורי והתישבו באחת מהשכונות היהודיות ששכנו בין תל-אביב יקטנה דאז ובין יפו.

על ערכים, ערכים והונאה

לפני שבועיים כתב דודו סניגוריה נלהבת על דעיון הפתיחות. נקודת המוצא שלו, לפי הפרוש שלי, היתה שכיוון שאין הערכים, עליהם הושתתה חברתנו הקבוצית בעבר, בחינת גורמים בלתי משתנים שאפשר להגדיר אותם בדיוק נמרץ, ימותר ומוטב לחבר קיבוץ להחליפם בערכים אחרים המחאימים לנסיכות המשתנות ולתקופה בה הוא חי. לצורך אישור דבריו שאל מחכמתו של פרופ' ישעיהו ליבוביץ, מבלי לצטט. הפרופסור הנכבד, אחד מגדולי המלומדים בדורנו, מתעקש להוכיח זה שנים רבות שאין ביהדות לא ערכים ולא מוסר, אלא, קיום מצוות האלוהים בלבד. רבים הם החולקים על עמדת ישעיהו ליבוביץ בחוגי היהדות, למרות שהוא עצמו איש הערכים הזוכה להערצה הן על מאבקו הבלתי פוסק והבלתי נלאה למען תפישתו על דת עמנו, והן על הישגיו בשטח המדע והפילוסופיה.

חבל שדודו נעזר בדבריו איש גדול כדי להגן על אופנה שאין בה לא ערכים ולא מצוות ולא מסר חוץ מאולי "היה מודע למי אחת ומה אתה". כדי ללמד את זה מוטב היה לפתוח במסכת אבות בה אומר הלל "אם אין אני לי מי לי?" אבל מיד עוצר את הדוהר למימוש עצמי ולפיתוח האנוכיות בהוסיפו: "וכשאני לעצמי, מה אני?"

צר לי לציין שבעיני אותם האנשים שהשתתפו ב"טרינינג", לא מתגלים כקיבוצניקים טובים יותר או גרועים יותר; לא פעילים בחברה יותר ואולי לא פעילים פחות משהיו; לא פתוחים יותר כלפי אחרים שאינם בחוג סודם מאשר היו תמול שלשום. יתכן שפה ושם הצליח חבר פלוני או חברה אלמונית לפתח דלת פרטית שהייתה בעולה בפניו, אבל התרומה החיובית לחברה קבוצית זו כחברה מסתכמת באפס.

ובאשר להונאה: במשנה (בבא מציעא פרק ד' משנה י"א) קובעים "אין מערבבים פרות בפרות, אפילו חדשים בחדשים, ואין צורך לומר חדשים בישנים". והסיבה - מפני שהלקוח יחשוב שהכל מזן משובח או ממטע מוצלח.

ואצלנו באו אנשי "אסט" פעמים אין ספור למזכירות ולמוסדות אחרים בחיפוש מקור מימון וכאשר נענו בשלילה באו וערבבו את העניין במודעות בתקוה שאם תתקבל המודעות, לא יוכלו לטוב לכלכל את צנדי קומנדו ה"אסט". והרי, לפי פירוש את המשנה, זו הונאה. מה שדרוש לנו היום הוא לא פטפוטי "האני הטובל", אלא, לימוד ושקידה על מקורות היהדות, הציונות והסוציאליזם במגמה להרבות בעשייה בבית ומחוצה לו.

אבות

כשאדם אבל יושב "שבעה" בקיבוץ זה ^{רמב"ם} לומר תפילת "קדיש יתום" יימצאו יותר מעשרה גברים שיתכנסו בביתו, יתפללו עימו ויאפשרו לו לקיים מצוות-תפילה בתקופת אבלותו. ואף כל המאודע הוא עצוב יושבים הם ומדברים בינם לבין עצמם על עניני היום - בעיית הגשם שאיבו בא, שובר הביתה של בן שהיה בחו"ל, נסיעות לחו"ל... ואולי יהודים באמת זקוקים לבית כנסת שבו לא רק מתפללים, אם כי זה העיקר, אלא, נפגשים ופותחים קמעה את סגור לבם.

מבין מיסדי ישוב זה, לא מעט אנשים שלמרות אפיקורסיותם המוצהרת, ייענו למצוקת הזולת, ישתתפו ולא יחשבו את חצי השעה שבילו בתפילה כזמן מבוזבז. לזכות הותיקים יאמר שהם דרשו עשייה משותפת וקיימו אותה, ולכן הם בנו ^א שהיתה נדירה בצביונה.

חברה קיבוצית

.../...

ביעור לבין עזמנו - המשק.

... והבנים

הסתלים לפני ימים אחדים טיול פרידה מסיבי, שאירגנה בצורה מופתית חטיבת בני הנוער של התק"ם. וראה איזה מחדל! מתוך שלושה עשר בני י"ב יצאו לטיול רק ששה. והסיבות רבות ומגוונות: ענינים כינו לבניה; "לא בא לי"; "אני אוהב לטיול עם אחרים"; סיום עבודת גמר בזמנו אמרנו לעצמנו שאם לא יוצאים לטיולים, זה מפני שאין מדריכים, אין חברת ילדים, אין ארגון. זה לא נכון. כיום יש ארגון טוב, יש מדריכים מסורים שיצאו לטיול, יש חברת ילדים, ולא יצאו. המסקנה היא שאם יש מחדלים בשטח החינוך, האחראים אינם המחנכים, המטפלות או המדריכים, אלא מטרת של לא-אכפתיות, שאולי יש להפש את מקורה אצל הורים שלא שיחפו פעולה במשך השנים או שהעדיפו למסור את פרי חלציהם לקבלני חינוך בקובעם שאסור להטרידם בבעיות הכן/הבת המחבגרים. פעמים רבות השתתפתי בישיבות עם הורים כשבקשנו את עזרתם, הסכמתם ולא אחת יצאתי בהרגשה של דיבור לקיר אטום.

אבל יש אחרים

השתתפתי פעמים בסמינר הבנים והנקלטים. פעם פתחתי כיון שהרגשתי שיש נכונות לדבר על ערכים ולתהות על אורח חיינו. ופעם הקשבתי לנציגי דורות שונים שדברו על "מדוע אני כאן ולא שם", בשיחה אחרונה זו החטיאו את המטרה: הבנים היו צריכים להמטיר על הדורות השונים שאלות, טעוניהם והאשמות, מדוע לא לימדתם אותנו, מדוע שתקתם במקום לזעוק, איך טבלתם שריתים לחבר שהיו חלודים כל כך? ועוד ועוד. סה"כ היה טוב.

אינפורמציה

- קבוצת הראגבי של הבוגרים התפרקה, לפחות לגבי השנה. אין שחקנים, מחכים שכמה יחזרו מחו"ל.
- ברשות כותב שורות אלו ורעיתו נמצאים שמונה (!) עטי "פרקר" שניתנו לנו ע"י מוסדות או כמתנות.
- רוב מה שנכתב בטור זה השכוע נכתב למעשה לגליון הקודם, אך נעלם לפני שהגיע לדפוס. מי שמצא את הכתבה, כודאי אוסף מסמכים אותנטיים, ואם יפנה אלי יוכל לקבל גם את חתימתי האותנטית.
א ר י ק.

נדליק נר לזכרה של
דוריס לברט - כ"ט בטבת